

Skovskade

Hele året rundt har du mulighed for at møde én af vores flotteste fugle - skovskaden.

Skovskaden er udbredt fra Europa og Nordvestafrika og østpå til Asiens nordlige stillehavs-kyst og Japan samt til et område i Sydøstasien. Den kan findes næsten overalt i Europa - dog ikke på de nordligste breddegrader som Island, Nordskotland og det nordligste Skandinavien. Her i Danmark er bestanden af skovskader størst i Vest- og Nordjylland, på Nordsjælland samt på Bornholm, hvor der er en stor andel af nåletræer.

Foto: Johan Chr. Homann

Skovskaden er en meget sky fugl, som gerne lever skjult - især i skovene. Den kan dog også lokkes til et foderbræt, hvis der serveres et lækkert måltid af nødder. At den er så sky lyder helt forkert, når man ser på, hvordan den ser ud. Skovskaden er cirka på størrelse med husskaden, men den har en meget kortere hale. Den har en flot, rødbrun farve, og vingen er prydet med en azurblå vingeplet. Den har en sort skægstribe og en hvid overgump. Hannen og hunnen er ens. Den er utrolig flot og lyser op i selv det mest grå vinterlandskab. På trods af dens stærke farver, er den, som sagt, meget sky, og den ser dig hurtigere, end du ser den - og når den ser dig, så udstøder den sit hvæsende og kraftige kald: "krææh", så alle skovens fugle bliver gjort opmærksom på, at du er der. Det skal siges, at i en meget stille skov, så kan det kald altså virkelig få en til at lette et par meter.

I den skov, jeg færdes meget i, er der et fast skovskadepar. De holder til lige ved indgangen til skoven, og selvom jeg udmærket godt ved, at de er der, så har mange af mine møder med dem alligevel ført til hjertebanken og alverdens eder og forbandelser, når de farer ud nær ved mig med deres høje kald. Alligevel er skovskaden en af de fugle, jeg rigtig godt kan lide at følge, når den kommer flyvende frem og tilbage i sine strålende farver med agern i næbbet.

Foto: Johan Chr. Homann

En enkelt skovskade kan gemme 3000 agern på en måned - de bliver gemt under græs, mos og i huller - og skovskaden er en intelligent fugl med en rigtig god hukommelse, så den kan huske, hvor den gemmer sit forråd af agern. Et godt forråd af gemt mad skal hannen nemlig bruge, når han i slutningen af marts begynder at gøre kur til hunnen. Så skal han komme med føde til hunnen, som han fodrer hende med - jo større variation i gaverne, han kommer med og jo større mængde, han kan levere, jo mere attraktiv er han.

Udover agern, lever skovskaden af hasselnødder, bog, orm, insekter, fugleæg og små pattedyr.

Foto: Johan Chr. Homann

I den tid, hvor hannen kurtiserer hunnen, kan man også være heldig at høre, hvordan de synger lavmælt til hinanden. Det er meget fascinerende at lytte til, for det er så modsat det hvæsende kald, man som oftest hører. Det lyder nærmest syngende og kærligt. Jeg var så heldig at høre det en dag, hvor jeg stod lidt gemt i skoven, fordi jeg tjekkede en anden fugl ud. Pludselig hørte jeg denne her fine sang, som jeg ikke havde hørt før. Det tog lidt tid at lokalisere lyden, men det var et skovskadepar, som ikke havde set mig, og som var optaget af hinanden. Det var en oplevelse, som jeg aldrig tror, jeg glemmer. Ikke fordi, at en skovskade er en usædvanlig fugl, men fordi lyden af deres sang var så fin og så anderledes fra deres andre lyde, at der opstod en særlig stemning omkring det øjeblik.

I slutningen af april begynder parret at lave deres rede. De laver den sammen, og den består af små grene og plantestængler som samles med en smule jord og fores med hår og tynde rødder. Det er hunnen, der ligger på æggene - hun lægger i gennemsnit 5-7 æg, som hun ruger på i 16-17 dage. Hunnen er afhængig af hannen i denne tid, for det er ham, der skaffer al føden. Selv når æggene er klækket, bliver hunnen i reden, og hannen er fortsat den, der skaffer føden. Ungerne er flyveklare efter cirka 20 dage, men bliver stadig fodret omkring reden efterfølgende.

Det fantastiske ved skovskaden er, at den er med til at sprede træer i naturen, for alle de træfrø, som den har gemt - men ikke har nået at spise - begynder at spire og bliver til nye træer.

Efteråret banker på, og fuglelivet i skovene begynder at være stille - men skovskaden kan du stadig finde, og den er en oplevelse værd.

- Maiken Hartung-Struer